

EXPLORING A ROSE-GARDEN
Norwegian youth's orientations towards science
– seen as signs of late modern identities

Basert på ROSE (The Relevance of Science Education), en internasjonal studie
av 15-årige elevers oppfatninger av naturfag

Camilla Schreiner, Universitetet i Oslo

Avhandlingen tar utgangspunkt i at skolens naturfagundervisning må bygge på en forståelse av ungdom, deres kultur og hva de er opptatt av.

Det empiriske materialet er data samlet gjennom ROSE (The Relevance of Science Education), et internasjonalt prosjekt som ønsker å kaste lys over sider ved elevers forhold til naturfag som kan ha relevans for undervisningen i faget. Respondentene er elever i 10. klasse (ca. 15 år). I samarbeid med forskere fra mange land ble det utviklet et spørreskjema, hovedsakelig med avkryssningsspørsmål om elevers holdninger, interesser, framtidsplaner, syn på miljøproblemer, osv. Avhandlingen bruker data fra mer enn 26 000 elever i 25 land i Europa, Afrika, Asia og Sør-Amerika.

Forskningsmålene var å utvikle en elev-typologi basert på det norske datamaterialet, å karakterisere elevtypenes ulike interesser og holdninger knyttet til naturfag og å studere norske ungdommers interesser mot en bakgrunn av ungdom fra andre, mindre moderniserte land. Resultatene er diskutert i lys av sosiologiske teorier om ungdom i sen-moderne samfunn; særlig ved å trekke på perspektiver på det sen-moderne prosjekt knyttet til identitetskonstruksjon.

Det benyttes multivariate analysemetoder med en eksplorerende og data-drevet tilnærming: Neste skritt i analysene er suksessivt justert i forhold til metoder og resultater fra det foregående skritt. Konklusjonene kan kort oppsummeres slik:

- Norske elever kan deles inn i fem kategorier som viser særegne interesser og holdninger i forhold til naturfag.
- Kjønn er en viktig faktor for å forstå elevers interesser.
- I det internasjonale datamaterialet er det karakteristiske mønstre i ungdoms interesseprofiler som følger landenes grad av utvikling og modernisering.

Refleksjonene omkring resultatene tar utgangspunkt i et ønske om at skolens naturfagundervisning skal arbeide for å utvikle elevers handlekraft i forhold til å gjøre verden bedre, og at unge skal se på seg selv som aktører, ikke tilskuere. Det diskuteres hvordan sosiologiske perspektiver på moderne ungdom kan informere naturfagdidaktikken og hvordan lærere kan benytte ungdomskultur som en ressurs for å aktivere elevene i undervisningen.